

Bakgrund för att höra barn och unga samt exempel från statsförvaltningen

Att stärka hörandet av barn och unga samt deras delaktighet i ministeriernas verksamhet / Del 1

ELINA STENVALL, JOHANNA VIRTANEN OCH SANNA KARLSSON

Euroopan unionin yhteisrahoittama

EUROOPAN UNIONI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Euroopan neuvoston yhteisrahoittama ja toteuttama

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

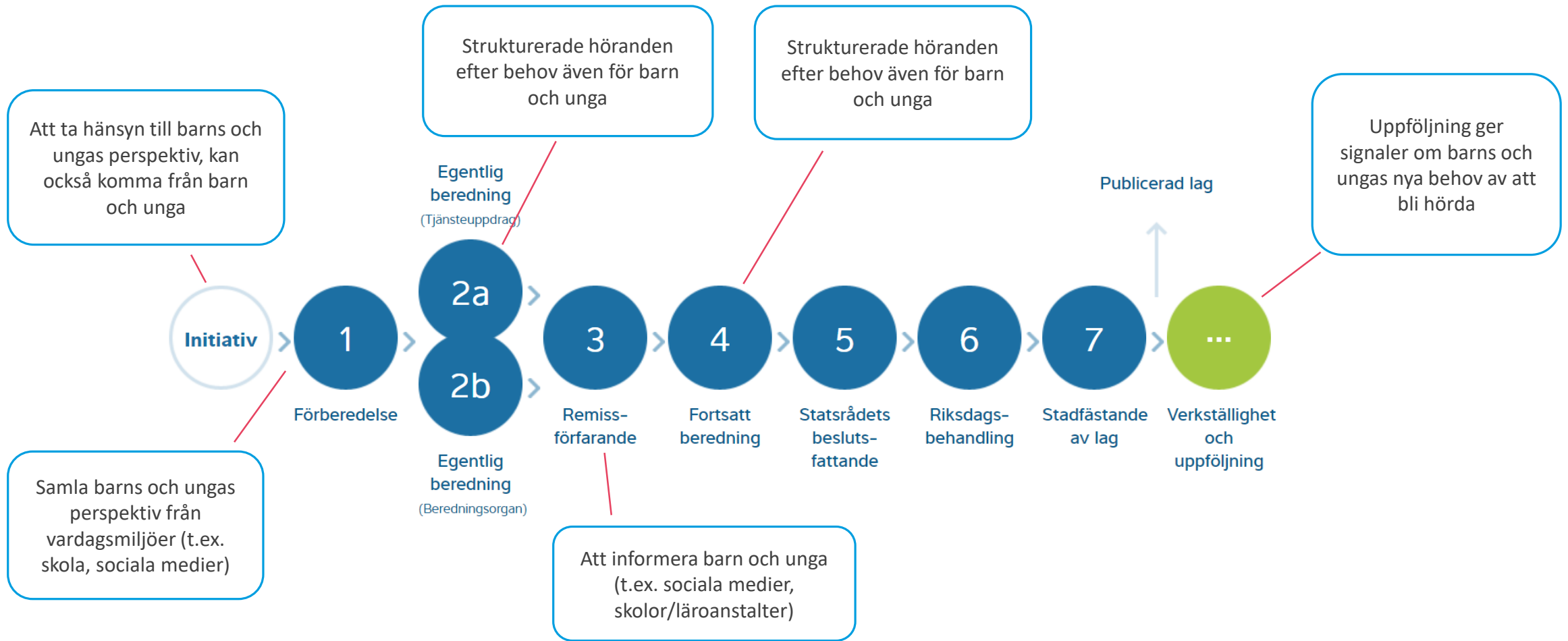
SOS
BARNBYAR

Barn och unga har rätt att bli hörda

- _ Artikel 12 i FN:s konvention om barnets rättigheter garanterar varje barn som är i stånd att skapa egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.
- _ Barns och ungas rätt att delta och påverka i frågor som rör dem samt samhällets och deras levnadsmiljöns utveckling bygger också på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar, grundlagen och ungdomslagen.

Barns och ungas delaktighet är en central princip i den nationella barnstrategin

- ❖ Den nationella barnstrategin garanterar ett målinriktat och konsekvent genomförande av grundläggande och mänskliga rättigheter för alla barn under 18 år. Genomförandet av strategin stödjer bland annat alla barns inkludering och rätt till framtiden.
- ❖ Strategin bygger på tre huvudidéer, som går ut på att respektera alla barns rättigheter, ta stark hänsyn till barn i samhället och stödja barns välmående.
- ❖ Barnets rättigheter och ställning fastställs så att barn konsekvent beaktas i all politisk och saklig verksamhet vid sidan av andra samhällsmedlemmar och att barn får information om sina rättigheter.
- ❖ Barn i utsatt ställning tryggas och deras behov identifieras bättre.
- ❖ Barnstrategin har utarbetats parlamentariskt och genomförandeplanen upprättas varje regeringsperiod.

Att höra barn och unga i lagstiftningsprocessen

God praxis från tidigare höranden

Case: Reformen av klimatlagen

- ❖ Vid beredningen av klimatlagen användes som metoder för hörande bl.a. **rundabordssamtal** och evenemanget **Valtioneuvoston valtaus (Barnen tar över statsrådet)**. Båda genomfördes som tjänstemännens eget arbete.
- ❖ Båda tillställningarna fick **beröm av deltagarna** och var meningsfulla och inspirerande sätt att delta för de inblandade, vilket bidrog till att få in **flera perspektiv i klimatlagen** och till exempel att generationernas jämställdhet stärktes.
- ❖ I fortsättningen kan det bli nödvändigt att **överväga evenemangs och tillställningars roll** när det gäller att samla perspektiv. I vissa fall kan evenemangen vara lämpliga, men det bör noteras att det finns många sätt att höra barn och unga även i stora frågor. Element kan hämtas från reformen av klimatlagen som hjälp vid organiserandet av nya höranden.
- ❖ [Mer information](#)

God praxis från tidigare höranden

Case: Reformen av barnskyddslagen

- ❖ Vid beredningen av barnskyddslagen hölls **distansworkshops** med barn och unga som bor på barnskyddsinstitutioner. Alla workshops genomfördes av ett gemensamt team av barnskyddsorganisationer och forskare.
- ❖ Workshoparna fick **beröm** av deltagarna för sin **tydlighet** och att man kunde **delta i dem med bekanta vuxna**, att deltagandet var **frivilligt** och att det bjöds på **mat och dryck**.
- ❖ I fortsättningen kan det bli nödvändigt att fundera över hur man **bryter ner en bred helhet och ett komplext ämne** och **presenterar det kortfattat**. Det tar tid att sammanfatta och det kräver förståelse för ämnet som hanteras. Samtidigt kan man hålla flera workshops efter grundarbetet med samma material och materialen kommer även att kunna användas i fortsättningen.
- ❖ [Mer information](#)

Vårdnadshavarens samtycke som en del av barns och ungas rätt att delta

- ❖ Enligt barnkonventionen har barn och unga rätt att bli hörda i frågor som rör dem i enlighet med deras åldersnivå, samt rätt att inte delta
- ❖ Den grundläggande och mänskliga rättighetsorienterade tolkningen av barns rätt att fritt uttrycka sina åsikter bygger på artikel 13 i barnkonventionen och artikel 6 i grundlagen Vid planering av hörande av barn och unga under 18 år ska det övervägas om det är nödvändigt att kontakta barnets vårdnadshavare
- ❖ Vårdnadshavare ska informeras särskilt om barn eller ungdomar bjuds in personligen till evenemanget eller om deras synpunkter till exempel ska spelas in
- ❖ Skolor, läroanstalter eller småbarnspedagogiken informerar vårdnadshavare huvudsakligen genom sina egna kanaler

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Euroopan unionin
yhteisrahoittama

EUROOPAN UNIONI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Euroopan neuvoston
yhteisrahoittama ja toteuttama

SOS BARNBYAR

Detta material har tagits fram som en del av CP4Europe-projektet koordinerat och medfinansierat av Europarådet, som har fått medel från Europeiska unionens program för grundläggande rättigheter, jämställdhet och medborgarskap (2014–2020). Synpunkterna i materialet är författarnas egna och överensstämmer inte nödvändigtvis med Europarådets, EU:s eller Justitieministeriets synpunkter.